

## The Relationship between Emotional and Spiritual Intelligence and the Attitude of Students toward Extramarital Relations

Shirin Haji-Adineh<sup>1</sup>, Maryam Kalhornia-Golkar<sup>2\*</sup>

1. Master of general psychology, Islamic Azad University, Kish International Branch, Kish, Iran.
2. Assistant Professor, Department of Psychology, Karaj Branch, Islamic Azad University, Karaj, Iran.

\***Corresponding Author:** Maryam Kalhornia Golkar, Department of Psychology, Islamic Azad University, Karaj Branch, Karaj, Iran.

**Email:** m.kalhornia@kiaiu.ac.ir

**Received:** 11 November 2018

**Accepted:** 19 November 2018

**Published:** 20 June 2019

### How to cite this article:

Haji-Adineh Sh, Kalhornia-Golkar M. The Relationship between Emotional and Spiritual Intelligence and the Attitude of Students toward Extramarital Relations. *Salamat Ijtimai (Community Health)*. 2019; 6(4):380-88.  
DOI: <http://doi.org/10.22037/ch.v6i4.23331>.

### Abstract

**Background and Objective:** One of main factors threatening family commitments is extramarital relations. Therefore, the objective of this study was to examine the relationship and role of emotional and spiritual intelligence in predicting the attitude of students toward extramarital relations.

**Materials and Methods:** The study was of descriptive-correlational design. The statistical population of the study included all master students of Islamic Azad University North Tehran Branch during the academic year 2017-2018. From this population, 351 students were selected using multistep cluster sampling method. Data were collected via Emotional Intelligence Questionnaire, Spiritual Intelligence Questionnaire and the Questionnaire for Attitudes toward Extramarital Relations and analyzed with Pearson correlation coefficient and stepwise regression analysis by SPSS-25.

**Results:** The mean (SD) age of students was 27.6 (4.8). Increased emotional intelligence score with mean (SD) 215.7 (19.2) and the spiritual intelligence score with mean (SD) 57.7 (6.8), correlated with decreased score of attitude toward extramarital relations with mean (SD) 28.8 (4.1). The results of stepwise regression analysis indicated that in the first step, spiritual intelligence could solely explain 4% of the changes in the attitudes score toward extramarital relations, which increased to 6% in the second step with the introduction of the emotional intelligence as predicting variable. Therefore, spiritual intelligence was the strongest predictor variable in reducing the score of the attitudes toward extramarital relations students.

**Conclusion:** The study showed that the higher the emotional and spiritual intelligence, the less carefree are the attitudes towards extramarital relations, and that spiritual intelligence was the strongest predictor for reducing the score of attitudes towards extramarital relations among students.

**Keywords:** Attitudes toward infidelity, Spiritual Intelligence, Emotional Intelligence.

**Conflict of Interest:** None of the authors has any conflict of interest to disclose.

**Ethical publication statement:** We confirm that we have read the Journal's position on issues involved in ethical publication and affirm that this report is consistent with those guidelines.

Ethical code: IR.IAUKISH.REC.1396.244.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

## رابطه هوش هیجانی و معنوی با نگرش دانشجویان به روابط فرا زناشویی

شیرین حاجی آدینه<sup>۱</sup>، مریم کلهرنیا گل کار<sup>۲\*</sup> 

۱. کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بین‌المللی کیش، کیش، ایران.

۲. استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، کرج، ایران.

\* نویسنده مسئول: مریم کلهرنیا گل کار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، کرج، ایران.

Email: m.kalhornia@kia.ac.ir

تاریخ دریافت: مهر ۱۳۹۷

تاریخ پذیرش: آبان ۱۳۹۷

### چکیده

**زمینه و هدف:** یکی از عوامل اصلی که ارکان خانواده را به تزلزل می‌کشاند روابط فرا زناشویی است. از این رو، پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه و نقش هوش هیجانی و هوش معنوی در پیش‌بینی نگرش دانشجویان به روابط فرا زناشویی انجام گرفت.

**روش و مواد:** پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ می‌باشد. از این جامعه، ۳۵۱ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. پرسشنامه‌های هوش هیجانی، هوش معنوی و نگرش به روابط فرا زناشویی اجرا گردید و داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون گام به گام و نرم‌افزار SPSS-25 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

**یافته‌ها:** میانگین (انحراف معیار) سن شرکت‌کنندگان (۴/۸) ۲۷/۶ سال بود. با افزایش هوش هیجانی با میانگین (انحراف معیار) (۱۹/۲) ۲۱۵/۷ و هوش معنوی با میانگین (انحراف معیار) (۶/۸) ۵۷/۷، نگرش سهل‌گیرانه به روابط فرا زناشویی با میانگین (انحراف معیار) (۴/۱) ۲۸/۸ کاهش می‌یابد ( $P < 0/01$ ). نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام حاکی از آن است که در گام اول هوش معنوی قادر است به تنهایی ۴ درصد از تغییرات نمرات نگرش به روابط فرا زناشویی را تبیین کند و در گام دوم با ورود متغیر پیش‌بین هوش هیجانی، این میزان به ۶ درصد افزایش می‌یابد. بنابراین هوش معنوی قوی‌ترین متغیر پیش‌بین برای کاهش نمرات نگرش به روابط فرا زناشویی در دانشجویان است.

**نتیجه‌گیری:** مطالعه نشان داد که با افزایش هوش هیجانی و هوش معنوی، نگرش سهل‌گیرانه به روابط فرا زناشویی کاهش یافت و هوش معنوی قوی‌ترین متغیر پیش‌بین برای کاهش نمرات نگرش به روابط فرا زناشویی در دانشجویان بود.

**واژگان کلیدی:** نگرش به روابط فرا زناشویی، هوش هیجانی، هوش معنوی.

علی‌رغم اینکه ازدواج رضایت‌بخش یکی از عوامل مهم بهداشت روانی جامعه محسوب می‌شود ولی چنانچه ازدواج و زندگی خانوادگی شرایط نامساعدی برای ارضاء نیازهای روانی زوجین ایجاد کند نه تنها بهداشت روانی تحقق نمی‌یابد بلکه اثرات منفی و گاهی جبران‌ناپذیر را به جا می‌گذارد (۱). یکی از آسیب‌های ناشی از این شرایط که می‌تواند ارکان خانواده را به تزلزل بکشاند، داشتن روابط فرازنشویی است. محققین روابط فرازنشویی را عبور از مرز رابطه زناشویی یا برقراری صمیمیت فیزیکی یا عاطفی با فردی خارج از رابطه تعریف می‌کنند. بنابراین می‌توان گفت روابط فرازنشویی ساختار خانواده و در پی آن احساس تعلق زناشویی را تهدید می‌کند. از سویی، مطالعات حاکی از آن است که روابط فرازنشویی یک عامل پیش بین مهم برای خشونت‌های زناشویی و طلاق می‌باشد (۲). در حال حاضر روابط فرازنشویی موضوعی است که زوج درمانگران به صورت منظم با آن مواجه می‌شوند و می‌تواند تجربه‌ای گیج‌کننده و دردناک برای همه کسانی باشد که با آن درگیرند (۳). امروزه هیچ فردی نمی‌تواند ادعا کند که از آسیب‌های زندگی مشترک مصونیت دارد. حتی برای موفق‌ترین همسران نیز احتمال گرایش به روابط فرازنشویی وجود دارد و چنانچه همسری خود را ملزم به رعایت بهداشت روان در زمینه‌های فردی و امور ارتباطی زندگی مشترک نکند احتمال وقوع آسیب‌های مشترک بیشتر می‌شود و زوجین در زندگی مشترک دچار تعارض می‌شوند (۲). مطالعات مختلف بیانگر رابطه بین هوش هیجانی و روابط زناشویی می‌باشند (۴). هوش هیجانی از نظر Mayer, Salovey & Caruso عبارت است از توانایی ادراک عواطف، جهت‌دستیابی به عواطفی سازنده که به کمک آن‌ها بتوان به ارزیابی افکار، فهم عواطف و دانش عاطفی خود پرداخت و با استفاده از آن بتوان الزامات پرورش احساسات و رشد هوشی خود را فراهم ساخت (۵). از آنجا که هوش هیجانی مجموعه توانایی‌هایی است که در ارزیابی و ابراز صحیح هیجان‌ها در خود و دیگران، تنظیم مؤثر هیجان‌ها و به کارگیری هیجان‌ها برای برانگیختن، برنامه‌ریزی و موفقیت در زندگی نقش دارند (۶)، بنابراین می‌تواند به افراد توانایی کنترل عواطف و هیجان‌ها را بدهد و از این جهت زمینه را برای بهبود روابط زناشویی و دوری از روابط فرازنشویی فراهم آورد. از سوی دیگر، در صورتی که یکی از زوجین یا هر دوی آن‌ها کاستی‌های خاصی در مؤلفه‌های سازنده هوش هیجانی داشته باشند، احتمال عمیق‌تر شدن شکاف‌های عاطفی بین آن‌ها افزایش خواهد یافت و در نهایت این وضعیت موجب آسیب‌پذیری و گسستن پیوند آن‌ها می‌شود (۷). نتایج تحقیقات حاکی از آن است که کفایت‌های عاطفی، توان تحمل تنیدگی و حل مشکلات روزانه را افزایش می‌دهد و این مهارت‌های شخصی می‌توانند فرد را در مقابله با فشارهای ناگهانی محیطی موفق سازند (۸).

پژوهش‌های اخیر حاکی از آن است که هوش معنوی نیز، یکی دیگر از عواملی است که با روابط فرازنشویی ارتباط دارد (۹). Vaughan معتقد است که هوش معنوی یکی از انواع هوش‌های چندگانه است که به طور مستقل می‌تواند رشد و توسعه یابد. هوش معنوی نیازمند شیوه‌های مختلف شناخت و وحدت زندگی درونی ذهن و روح با زندگی در دنیای هستی است، و می‌تواند به وسیله‌ی تلاش، جستجو و تمرین پرورش یابد. بنابراین انسان برای کسب قدرت تشخیص در تصمیم‌گیری‌هایی که به رشد سلامت نفس و روان کمک می‌کند، نیازمند هوش معنوی است (۱۰). اغلب پژوهش‌گران بر این باورند که وجود عقاید مذهبی تأثیر بسزایی در استحکام خانواده دارد و در چند دهه اخیر روانشناسی دین و مطالعه موضوعات معنوی به طور فزاینده‌ای مورد توجه روان‌شناسان قرار گرفته است (۱۱). در این زمینه می‌توان به پژوهش‌های مرتبط شده از جمله پیش‌بینی روابط فرازنشویی براساس هوش معنوی، هوش اخلاقی، رضایت زناشویی و استفاده از شبکه‌های مجازی اجتماعی با نقش تعدیل‌کنندگی جنسیت (۹)، پیش‌بینی رضایت زناشویی براساس هوش معنوی و هوش هیجانی (۱۲)، بررسی هوش هیجانی و رابطه آن با سازگاری زناشویی و سلامت (۱۳)، رابطه جهت‌گیری مذهبی با رضایت زناشویی (۱۴) و بررسی رابطه باور به معنویات و اصول دینی با رضایت زناشویی (۱۵)، اشاره نمود.

علی‌رغم اهمیت مطالعه در خصوص متغیرهای مربوط به خانواده و تأثیر مهارت‌ها و توانایی‌های افراد در مدیریت زندگی مشترک و حل تعارض‌ها، تاکنون مطالعات اندکی به بررسی رابطه و نقش هوش هیجانی و هوش معنوی به عنوان یک مدل پیش‌بینی‌کننده برای نگرش دانشجویان نسبت به روابط فرازنشویی پرداخته است. لذا پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به

این سوال انجام شد که آیا بین هوش هیجانی و هوش معنوی با نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه وجود دارد و هوش هیجانی و معنوی می‌تواند نگرش دانشجویان به روابط فرا زناشویی را پیش‌بینی کند؟

## روش و مواد

طرح پژوهش حاضر برحسب ماهیت موضوع و اهداف تحقیق، از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه دانشجویان مقطع کارشناسی‌ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ که تعدادشان ۴۱۴۵ نفر بود. بر اساس این جمعیت، و با ضریب اطمینان ۱/۹۶، و  $q$  برابر ۰/۵ و ضریب خطای ۰/۰۵ تعداد نمونه ۳۵۱ نفر محاسبه شد. نمونه پژوهش با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب، و پرسشنامه‌های پژوهش بین آن‌ها توزیع و تکمیل گردید. ابتدا از میان دانشکده‌های دانشگاه، سه دانشکده مدیریت، علوم پایه و مهندسی صنایع به صورت تصادفی انتخاب شدند، سپس دو گروه تحصیلی از هر دانشکده به طور تصادفی انتخاب، و از هر گروه، یک رشته انتخاب شد و سپس از بین آن‌ها، تعدادی به صورت تصادفی انتخاب شدند. ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بودند از: دانشجوی کارشناسی ارشد بودن، تمایل و رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش، و ملاک‌های خروج نیز شامل: عدم همکاری در تکمیل پرسشنامه‌ها، سابقه طلاق و یا مشکلات شدید زناشویی بود. این اطمینان به آزمودنی‌ها داده شد که تمام اطلاعات محرمانه هستند و برای امور پژوهشی مورد استفاده قرار خواهد گرفت. به منظور رعایت حریم خصوصی، نام و نام خانوادگی شرکت‌کنندگان ثبت نشد و برای اطمینان از روند کار، کلیه پرسشنامه‌ها توسط خود پژوهشگر اجرا شد.

**پرسشنامه هوش هیجانی Bar-On:** مقیاس هوش هیجانی توسط Bar-On در سال ۱۹۸۰ ساخته شد و دارای ۹۰ سوال است که نخستین پرسشنامه فرا فرهنگی ارزیابی هوش هیجانی است. این آزمون در سه مرحله در ایران اجرا شده و پس از انجام برخی تغییرات در متن اصلی پرسشنامه، حذف یا تغییر بعضی سوالات و تنظیم مجدد سوالات هر مقیاس، پرسشنامه از ۱۱۷ سوال به ۹۰ سوال تقلیل یافت و در مورد کیفیت روانسنجی آن نیز اقدامات لازم به عمل آمد (۱۶). پاسخ‌های آزمون نیز در روی یک مقیاس پنج درجه‌ای در ردیف لیکرت (کاملاً موافقم، موافقم، تا حدودی، مخالفم و کاملاً مخالفم) تنظیم شده است. در تحقیق Bar-On ضرایب بازآزمایی بعد از یک ماه ۰/۸۵ و بعد از ۴ ماه ۰/۷۵ گزارش شده است (۱۷). لازم به ذکر است این پرسشنامه بر روی دانشجویان ایرانی نرم شده و اعتبار این پرسشنامه از طریق محاسبه آلفای کرونباخ برای دانشجویان پسر ۰/۷۴ و برای دانشجویان دختر ۰/۶۸ و برای کل افراد ۰/۹۳ گزارش شده است. همچنین ضریب اعتبار به روش زوج و فرد ۰/۸۸ بدست آمد (۱۸). همچنین در این پژوهش ضریب پایایی این پرسشنامه ۰/۸۷ محاسبه گردید.

**پرسشنامه هوش معنوی:** این پرسشنامه در سال ۲۰۰۹ توسط King طراحی و ساخته شد. این پرسشنامه دارای ۲۴ گویه است و هدف آن سنجش میزان هوش معنوی می‌باشد. طیف نمره‌دهی آن بر اساس لیکرت پنج گزینه‌ای است. البته این شیوه نمره‌گذاری در مورد سوال شماره ۶ معکوس می‌شود. King به منظور سنجش پایایی، این مقیاس را با پرسشنامه‌های معتبر دیگری مانند مقیاس خود تفسیری فرا شخصی، مقیاس عرفان، مقیاس دینداری درونی و بیرونی مورد مقایسه قرار داد. ضریب همبستگی آن‌ها را به ترتیب ۰/۶۷، ۰/۶۳ و ۰/۵۸ به دست آمد، همچنین پایایی آن به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۵ به دست آمد (۱۹). در ایران نیز رقیبی و همکاران، روایی محتوا و صوری این مقیاس را مورد تأیید قرار دادند و میزان پایایی آن را به روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۹ و به روش بازآزمایی در فاصله زمانی دو هفته برابر با ۰/۶۷ گزارش کردند (۲۰). در این پژوهش ضریب پایایی این پرسشنامه ۰/۸۱ محاسبه گردید.

**پرسشنامه نگرش به روابط فرا زناشویی:** این مقیاس توسط Whatley در سال ۲۰۰۸ جهت بررسی نگرش‌های مربوط به روابط فرا زناشویی ساخته شده است. این مقیاس شامل ۱۲ گویه است که در طیف ۷ امتیازی از به شدت موافقم (۷) تا به شدت مخالفم (۱) نمره‌گذاری شده است (۲۱). کمترین نمره‌ای که فرد می‌تواند در این مقیاس به دست آورد، ۱۲ و بیشترین آن ۸۴ می‌باشد و یک نمره کلی به دست می‌دهد و فاقد زیر مقیاس است. نمره بالاتر در این مقیاس به معنای نگرش سهل‌گیرانه‌تر نسبت به روابط فرا زناشویی است. ضریب همسانی درونی این مقیاس ۰/۸۰ برآورد شده است (۲۲). در این پژوهش ضریب پایایی این پرسشنامه ۰/۸۶ محاسبه گردید.

داده‌های حاصل از پژوهش با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS-25 در دو سطح توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون گام به گام) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

**یافته‌ها**

بررسی ویژگی‌های جمعیت شناختی شرکت‌کنندگان نشان داد که، ۲۰۳ (۵۷/۸٪) نفر مرد، و ۱۴۸ (۴۲/۲٪) نفر زن بودند. همچنین از نظر وضعیت تأهل، ۱۱۳ (۳۲/۲٪) نفر از دانشجویان مجرد، و ۲۳۸ (۶۷/۸٪) نفر متأهل بودند. توزیع فراوانی دامنه سنی شرکت‌کنندگان بیان‌گر آن بود که ۸۷ (۲۴/۸٪) نفر کمتر از ۲۵ سال، ۱۶۷ (۴۷/۶٪) نفر ۲۶ تا ۳۰ سال، ۹۷ (۲۷/۶٪) نفر بالاتر از ۳۰ سال دارند. جدول شماره ۱، میانگین (انحراف معیار) نتایج ضریب همبستگی پیرسون برای متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

**جدول ۱- میانگین (انحراف معیار) و ضرایب همبستگی هوش هیجانی و هوش معنوی با نگرش به روابط فرازناشویی**

شاخص آماری	(انحراف معیار) میانگین	ضریب همبستگی	سطح معنی‌داری
هوش هیجانی	۲۱۵/۷ (۱۹/۲)	-۰/۱۴	۰/۰۱
هوش معنوی	۵۷/۷ (۶/۸)	-۰/۲۱	۰/۰۱
نگرش به روابط فرا زناشویی	۲۸/۸ (۴/۱)	۱	۰/۰۱

با توجه به نتایج جدول شماره ۱، بین هوش هیجانی و هوش معنوی با نگرش به روابط فرا زناشویی، رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد. به این معنی هر چه هوش هیجانی با میانگین (انحراف معیار) (۲۱۵/۷ (۱۹/۲) بیشتر باشد، نگرش سهل‌گیرانه به روابط فرا زناشویی با میانگین (انحراف معیار) (۲۸/۸ (۴/۱) کاهش می‌یابد. همچنین هر چه هوش معنوی با میانگین (انحراف معیار) (۵۷/۷ (۶/۸) بیشتر باشد، نگرش به روابط فرا زناشویی با میانگین (انحراف معیار) (۲۸/۸ (۴/۱) کاهش می‌یابد.

به منظور بررسی نقش هوش هیجانی و معنوی در پیش‌بینی نگرش به روابط فرا زناشویی، از تحلیل رگرسیون گام به گام استفاده گردید. نتایج پیش‌فرض نرمالیتی داده‌ها، حاکی از آن بود که آماره‌ی شاپیرو - ویلک برای هیچ یک از متغیرهای پژوهش معنی‌دار نیست ( $P > 0/05$ )، لذا از فرض نرمال بودن داده‌ها تخطی نشده است. سایر پیش‌فرض‌های آماری جهت استفاده از تحلیل رگرسیون، نظیر انتخاب تصادفی، مقیاس فاصله‌ای، مشاهدات مستقل و هم‌خطی چندگانه رعایت شد. جدول شماره ۲ نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام جهت بررسی نقش هوش هیجانی و معنوی در پیش‌بینی نگرش به روابط فرا زناشویی را نشان می‌دهد.

**جدول شماره ۲- نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام برای متغیرهای پیش‌بین هوش هیجانی و معنوی**

متغیر ملاک	گام	متغیر	B	Beta	R	RS	F	معنی داری	مقدار اغماض	شاخص تورم واریانس	دوربین واتسون
نگرش به روابط فرا زناشویی	۱	هوش	-۰/۱۳	-۰/۲۱	۰/۲۱	۰/۰۴	۱۶/۴۴	۰/۰۱	۱	۱	۲/۰۱
		معنوی									
هوش معنوی	۲	هوش	-۰/۱۲	-۰/۲۰	۰/۲۴	۰/۰۶	۱۰/۸۷	۰/۰۱	۰/۹۹	۱/۰۱	
		هوش هیجانی	-۰/۰۲	-۰/۱۲					۰/۹۹	۱/۰۱	

همانطور که در جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود، بالا بودن مقدارهای اغماض و همچنین پایین بودن شاخص تورم واریانس (VIF) حاکی از آن است که بین متغیرهای پیش‌بین، رابطه خطی وجود ندارد و پیش‌فرض تشخیص‌های هم‌خطی رعایت شده است. از آنجا که نتیجه آزمون دوربین واتسون، نزدیک به ۲ می‌باشد، بنابراین پیش‌فرض استقلال خطاها نیز رعایت

شده است و شرایط استفاده از تحلیل رگرسیون وجود دارد. میزان (F) مشاهده شده در آزمون تحلیل واریانس برای بررسی معناداری مدل رگرسیون، در هر دو مدل معنادار می باشد ( $P < 0/01$ )، بنابراین می توان نتیجه گرفت که نمرات نگرش به روابط فرا زناشویی را می توان بر اساس متغیرهای هوش هیجانی و معنوی به صورت خطی پیش بینی کرد. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام حاکی از آن است که، از میان متغیرهای پیش بین، در گام اول هوش معنوی قادر است به تنهایی ۴ درصد از تغییرات نمرات نگرش به روابط فرا زناشویی در دانشجویان را تبیین کند و در گام دوم با ورود متغیر پیش بین هوش هیجانی، این میزان به ۶ درصد افزایش می یابد. منفی بودن مقدار شیب خط رگرسیونی بیانگر آن است که مدل مذکور می تواند کاهش نمرات نگرش به روابط فرا زناشویی را پیش بینی کند و همچنین با توجه به این که بیشترین مقدار ضریب رگرسیونی استاندارد شده ( $Beta = 0/21$ ) به متغیر هوش معنوی اختصاص دارد، بنابراین هوش معنوی مهم ترین متغیر پیش بین برای کاهش نمرات نگرش به روابط فرا زناشویی در دانشجویان است.

#### بحث

مطالعه نشان داد هر چه هوش هیجانی با میانگین (انحراف معیار)  $215/7$  ( $19/2$ ) و هوش معنوی با میانگین (انحراف معیار)  $57/7$  ( $6/8$ ) بیشتر باشد، نگرش به روابط فرا زناشویی با میانگین (انحراف معیار)  $28/8$  ( $4/1$ ) کاهش می یابد. این یافته با نتایج پژوهش های ساتکین و همکاران (۱۲) مبنی بر پیش بینی رضایت زناشویی براساس هوش هیجانی و هوش معنوی، سلیمانیان و محمدی (۱) و مهانیان خامنه و همکاران (۸) مبنی بر رابطه هوش هیجانی و رضایت زناشویی، و Pandey & Anand (۱۳) مبنی بر رابطه هوش هیجانی و سازگاری زناشویی همخوان است. در تبیین این یافته می توان گفت هوش هیجانی مجموعه ای از توانایی هاست که کمک می کند فرد در زندگی ارتباطی خود (افراد گوناگون از جمله همسر)، رابطه ای دوستانه و مداراگرایانه برقرار کند و قابلیت است که بر سایر توانایی های فرد تأثیری عمیق، تسهیل کننده یا بازدارنده بر جای می گذارد. افراد با هوش هیجانی بالا توانایی سازگاری با اطرافیان خود، اعتماد به نفس و خودآگاهی بالا دارند و افرادی که زندگی شان ممکن است به خیانت و روابط فرا زناشویی منجر شود آگاهی هیجانی، خود ابرازی، احترام به خود و خود شکوفایی و استقلال کمتری دارند و تحمل استرس و کنترل تکانه در آن ها کمتر است (۲۳).

در واقع هوش هیجانی از یک طرف موجب عدم تجربه ای احساس ها و هیجان های منفی می شود و از سوی دیگر زمینه را برای تجربه احساس ها و هیجان های مثبت ایجاد می نماید. علاوه بر این، افراد دارای ظرفیت های هوش هیجانی بالا مهارت های بین فردی خوبی دارند، کمتر دچار افسردگی می شوند و میزان رضایت از زندگی در آن ها بیشتر است (۲۴). تمامی این عوامل در کنار هم موجب کاهش نگرش هریک از زوجین به داشتن روابط فرا زناشویی می گردد. بر همین اساس، می توان ادعا داشت که سازه هوش هیجانی با فراهم نمودن احساس ها و تجارب هیجانی مثبت، عزت نفس بالا، رضایت زندگی مطلوب، تعهد اجتماعی، بهزیستی روان شناختی (۲۵)، زمینه تثبیت رضایت مندی زناشویی را فراهم ساخته و به دنبال آن منجر به کاهش نگرش مثبت به روابط فرا زناشویی شده است. در واقع افرادی که توانایی خود مهارگری و تنظیم هیجانان خود را دارند، حتی در موقعیت های دشوار و پرفشار نیز در تعامل با همسرشان و برقراری یک ارتباط خوب موفق تر بوده (۲۶) و این امر منجر به افزایش رضایت زناشویی و کاهش احتمال ارتکاب خیانت و نگرش مثبت نسبت به روابط فرا زناشویی می گردد.

همچنین نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که بین هوش معنوی و نگرش به روابط فرا زناشویی رابطه منفی معناداری وجود دارد و این یافته با نتایج پژوهش های کمال جو و همکاران (۹) مبنی بر پیش بینی روابط فرا زناشویی براساس هوش معنوی، هوش اخلاقی و رضایت زناشویی، ساتکین و همکاران (۱۲) مبنی بر پیش بینی رضایت زناشویی براساس هوش هیجانی و هوش معنوی همخوانی دارد. در تبیین این یافته می توان گفت که معنویت و عقاید و اعمال مذهبی از لحاظ درون فردی، فرد را قادر می سازد که از جهت فیزیولوژیکی، شناختی و عاطفی خشم خود را کنترل کند و به او کمک کند که مسئولیت اعمال خود را در تعارض ها بپذیرد. از لحاظ بین فردی، اعمال مذهبی شرایطی ایجاد می کند که فرد در هنگام خشم به خدا توجه کند و حمایتی برای هر دو زوج ایجاد می کند که از تعارض با یکدیگر اجتناب کنند. از این رو ارتباط با خدا یک نقش تعاملی

و جبرانی در رابطه با روابط زناشویی دارد و معنویت که سیستم سازمان‌یافته‌ای از باورها شامل ارزش‌های اخلاقی، مشارکت در جامعه دینی برای اعتقاد راسخ‌تر به خدا یا یک قدرت برتر است و باورهای مذهبی، شیوه مؤثری برای مقابله با مصائب، تجارب دردناک است که در زمان مشکلات و ناراحتی‌ها، بر چگونگی روابط انسانی اثر می‌گذارد (۲۷)، بنابراین زندگی معنوی با اتکا به هسته درونی که بازتابی از نگرش و نگاه فرد به دنیا و پیرامون است، موجب افزایش رضایت از زندگی زناشویی شده و از این طریق احتمال بروز خیانت و یا داشتن نگرش مثبت به روابط فرا زناشویی را می‌کاهد.

در نهایت، نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام نشان داد که مدل هوش معنوی و هوش هیجانی می‌تواند کاهش نگرش سهل‌گیرانه به روابط فرا زناشویی را در دانشجویان پیش‌بینی کند. در راستای این نتایج، پژوهش‌ها نشان داده‌اند بین هوش معنوی و هوش هیجانی ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد (۲۸). لذا قابل انتظار است که با افزایش یکی از آن‌ها، دیگری نیز افزایش یابد و بتواند بر سازه‌های کلی و گسترده نظیر نگرش به روابط فرا زناشویی تأثیر بگذارند. در واقع رشد و تحول ناشی از انجام دادن اعمال مذهبی در فرایند و شناسایی و کنترل هیجانات نقش مهمی دارد و از این جهت هم هوش معنوی که یکی از اصول اساسی آن تکیه بر اخلاقیات است و هم هوش هیجانی که انعطاف‌پذیری سازگاری را در افراد بهبود می‌بخشد، می‌توانند از بروز بسیاری از بدکارکردی‌ها و ناپه‌نجاری‌های فردی و اجتماعی نظیر نگرش سهل‌گیرانه به روابط فرا زناشویی جلوگیری نمایند. در واقع تعامل هم‌زمان هوش هیجانی و هوش معنوی می‌توانند تأثیرگذاری زیادی داشته باشند و زمینه را برای رشد و تعالی تمامی افراد علی‌الخصوص زوجین فراهم آورده و از داشتن نگرش مثبت به روابط فرا زناشویی یا ارتکاب خیانت، پیشگیری کند.

پژوهش حاضر مانند سایر مطالعات روانشناختی دارای محدودیت‌هایی از جمله محدود بودن به جامعه دانشگاهی، استفاده از پرسشنامه‌های خود گزارشی، توصیفی و پس‌رویدادی بودن طرح پژوهش و عدم امکان کنترل برخی از فاکتورهای مزاحم می‌باشد. لذا پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آتی، از جوامع آماری متفاوت با دامنه سنی مختلف و همچنین طرح‌های آزمایشی جهت دستیابی به نتایج دقیق‌تر استفاده گردد. به طور کلی نتایج این پژوهش تصریح می‌کند که به منظور کاهش نگرش سهل‌گیرانه به روابط فرا زناشویی و استحکام بنیان خانواده، توجه به هوش معنوی و هیجانی افراد حائز اهمیت فراوان است. از آنجا که هوش هیجانی و هوش معنوی موضوعاتی قابل آموزش هستند، می‌تواند از طریق برنامه‌های توانمندسازی و برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای افراد، سطح هوش معنوی و هیجانی جامعه را ارتقاء بخشید.

### نتیجه‌گیری

مطالعه نشان داد که با افزایش هوش هیجانی و هوش معنوی، نگرش به روابط فرا زناشویی با میانگین کاهش یافت و هوش معنوی قوی‌ترین متغیر پیش‌بین برای کاهش نمرات نگرش سهل‌گیرانه به روابط فرا زناشویی در دانشجویان بود.

### تشکر و قدردانی

پژوهش حاضر برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین‌المللی کیش می‌باشد. بدین وسیله از مدیریت این دانشگاه و اساتید محترم که با حمایت و راهنمایی‌های خود، اینجانب را در انجام این پژوهش یاری نمودند، تشکر و قدردانی می‌کنم. همچنین از کلیه‌ی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب که در این پژوهش شرکت نمودند، قدردانی به عمل می‌آید. این مقاله دارای کد کمیته اخلاق IR.IAUKISH.REC.1396.244 از دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین‌المللی کیش می‌باشد.

### تعارض در منافع

نویسندگان اظهار می‌دارند هیچ گونه تعارض منافی در مورد این مقاله وجود ندارد.

### REFERENCES

1. Soleimani A. & Mohammadi, A. Study of the relationship between emotional intelligence and marital satisfaction, Journal of Education 2012; 5(19): 131-150. [Full text in Persian]
2. Yoosefi N, Etemadi O, Bahrami F, Fatehizade MA, Ahmadi SA. An investigation on early maladaptive schema in marital relationship as predictors of divorce. Journal of Divorce & Remarriage. 2010;51(5):269-92.

3. Drigotas S. & Barta, W. The cheating heart: Scientific exploration of infidelity. *Current Directions in Psychological Science* 2001; 10, 177-180.
4. Anghel TC. Emotional intelligence and marital satisfaction. *J Exp Psychother.* 2016;19:14-9.
5. Mayer J. D, Salvey, p. & Caruso, D. Emotional intelligence: theory, findings, and implications. *Psychological inquiry* 2003; 15, 197-215.
6. Mayer J. D. & Caruso D. Emotional intelligence: Theory, findings, and implications. *Psychol Inq* 2004; 15: 197-215.
7. Tirgari A., Asgharnejad A., Bayanzadeh S. & Abedin A. Comparison between emotional intelligence level and marital satisfaction as well as their structural relation in adaptive and maladaptive couples, *Journal of Medical Science University of Mazandaran* 2006; 16(55): 78-86. [Full text in Persian]
8. Mahanian Khamene M., Borjali, A., Salmizadeh, K. Study of the relationship between emotional intelligence and marital satisfaction, *Journal of Psychology* 2006; 10(3): 308-320. [Full text in Persian]
9. Kamaljoo A., Narimani M., Atadokht A. & Abolghasemi A. Prediction of extramarital relationships based on spiritual intelligence, ethical intelligence and marital satisfaction using social media with mediating role of sex, *Journal of Family Psychology and Consultation* 2016; 6(22): 39-67. [Persian]
10. Vaugan F. What is spiritual intelligence? *Journal of Humanistic psychology* 2003; 42 (2): 1-10.
11. Emmons R. A. Is spirituality an intelligence? Motivation, cognition and psychology of ultimate concern. *Int J Psychol Religious* 2000; 10(1): 3-26
12. Satkin M., Fathi A., Fahimeh A., Alhoseyni Gh. & Allahverdi S. Prediction of marital satisfaction based of the spiritual intelligence and emotional intelligence, *Journal of Behavioral Sciences*, spring 2014; 8(1). [Full text in Persian]
13. Pandey R. & Anand T. Emotional Intelligence and its Relationship with Marital Adjustment and Health of Spouse. *Indian Journal of Social Science Research* 2010; 7(2): 38-46.
14. Fathi M., Fekrazad H., Ghafari Gh. & Bolhari J. Factors leading to marital disloyalty, *Journal of Social Welfare* 2013; 13(51): 109-131. [Full text in Persian]
15. Starks SH. & Hughey, A. W. African American Women at Midlife: The Relationship between Spirituality and Life Satisfaction. *Affilia* 2003;18(2):133-47.
16. Bar-On R. Emotional intelligence: an integral part of positive psychology. *South African Journal of Psychology.* 2010;40(1):54-62.
17. Bar – On A. E. Emotional Intelligence and Coping with multiple Sclerosis: Development of a measure. *Psychology, Health and Medicine* 2007; 6: 411-428.
18. Aghdasi S, Kiamanesh AR, Ebrahim AN. Emotional intelligence and organizational commitment: Testing the mediatory role of occupational stress and job satisfaction. *Procedia-Social and Behavioral Sciences.* 2011;29:1965-76.
19. King D. B. & DeCicco T. A. Viable model and selfreport measure of spiritual intelligence. *International Journal of Transcendent Study* 2009; 28:68-85.
20. Raghbi M., Siadat S., Hakiminia B. & Ahmadi S. Validation of King Spiritual Intelligence Scale in students of Isfahan University, *Journal of Psychological Achievements* 2010; 17(1): 141-164. [Full text in Persian]
21. Whatley MA. Attitudes toward infidelity scale. *Journal of Social Psychology.* 2008;133:547-1.
22. Hew KF. Students' and teachers' use of Facebook. *Computers in human behavior.* 2011;27(2):662-76.
23. Mikolajczak M, Nelis D., Hansenne M., Quoidbach J. If you can regulate sadness, you can probably regulate shame: associations between trait emotional intelligence, emotion regulation and coping efficiency across discrete emotions. *Personality and Individual Differences* 2008; 44, 1356-1368.
24. Austin E.J., Saklofske D. H. & Egan V. Personality, well-being and health correlates of trait emotional intelligence. *Personality and Individual Differences* 2005; 38: 547-558.
25. Zeidner M., Roberts R. D., Matthews G. The science of emotional intelligence: Current consensus and controversies. *European Psychologist* 2008; 13 (1): 64-78.



26. Schutte N. & Malouff J. Emotional intelligence and interpersonal relation. *J Soc Psychol* 2001; 14(14): 523-536.
27. Manzagi F., Shifi-Abadi A. & Sodani M. Effects of association and religious attitudes on improving marital satisfaction. *Behav Sci Res* 2012; 10(1): 30- 37. [Full text in Persian]
28. Bakhshayesh A., Asgharnejad Farid A., Bayanzadeh S. & Abedin A. Comparison between emotional intelligence level and marital satisfaction as well as their structural relation in adaptive and maladaptive couples, *Journal of Medical Science University of Mazandaran* 2006; 16(55): 78-86.

### پرسشنامه هوش هیجانی Bar-On

لطفاً به تمام سؤاها پاسخ دهید و وقت خود را روی سوال خاصی تلف نکنید. در این پرسشنامه پاسخ صحیح و غلط وجود ندارد، بلکه پاسخ شما به هر سوال باید نماینده اولین عکس العمل شما در برابر سوال باشد.

۱.	به نظر من برای غلبه بر مشکلات باید گام به گام پیش رفت.
۲.	لذت بردن از زندگی برایم مشکل است.
۳.	شغلی را ترجیح می‌دهم که حتی الامکان من تصمیم گیرنده باشم.
۴.	می‌توانم بدون تنش زیاد، با مشکلات مقابله کنم.
۵.	می‌توانم برای معنی دادن به زندگی، تا حد امکان تلاش کنم.
۶.	نسبت به هیجانانگام آگاهم.
۷.	سعی می‌کنم بدون خیال‌پردازی، واقعیت امور را در نظر بگیرم.
۸.	به راحتی با دیگران دوست می‌شوم.
۹.	معتقدم توانایی تسلط بر شرایط دشوار را دارم.
۱۰.	بیشتر مواقع به خودم اطمینان دارم.
۱۱.	کنترل خشم برایم مشکل است.
۱۲.	شروع دوباره، برایم سخت است.
۱۳.	کمک کردن به دیگران را دوست دارم.
۱۴.	به خوبی می‌توانم احساسات دیگران را درک کنم.
۱۵.	هنگامی که از دیگران خشمگین می‌شوم، نمی‌توانم با آنها در این مورد صحبت کنم.
۱۶.	هنگام رویارویی با یک موقعیت دشوار، دوست دارم تا حد ممکن در مورد آن اطلاعات جمع‌آوری کنم.
۱۷.	خندیدن برایم سخت است.
۱۸.	هنگام کار کردن با دیگران، بیشتر پیرو افکار آنها هستم تا فکر خودم.
۱۹.	می‌توانم به خوبی فشارها را تحمل کنم.
۲۰.	در چند سال گذشته کمتر کاری را به نتیجه رسانده‌ام.
۲۱.	به سختی می‌توانم احساسات عمیقم را با دیگران در میان بگذارم.
۲۲.	دیگران نمی‌فهمند که من چه فکری دارم.
۲۳.	به خوبی با دیگران همراهی می‌کنم.
۲۴.	به اغلب کارهایی که انجام می‌دهم خوش بین هستم.
۲۵.	برای خودم احترام قائل هستم.
۲۶.	عصبی بودنم مشکل ایجاد می‌کند.
۲۷.	به سختی می‌توانم فکرم را در مورد مسائل تغییر دهم.
۲۸.	کمک به دیگران، مرا کسل نمی‌کند، بخصوص اگر شایستگی آن را داشته باشند.
۲۹.	دوستانم می‌توانند مسائل خصوصی خودشان را با من در میان بگذارند.
۳۰.	می‌توانم مخالفتم را با دیگران ابراز نمایم.
۳۱.	هنگام مواجهه با یک مشکل، اولین کاری که انجام می‌دهم دست نگه داشتن و فکر کردن است.
۳۲.	فرد بانشاطی هستم.
۳۳.	ترجیح می‌دهم دیگران برایم تصمیم بگیرند.
۳۴.	احساس می‌کنم کنترل اضطراب برایم مشکل است.

۳۵.	از کارهایی که انجام می‌دهم راضی نیستم.
۳۶.	به سختی می‌فهمم چه احساسی دارم.
۳۷.	تمایل دارم با آنچه در اطرافم می‌گذرد روبه‌رو نشوم و از برخورد با آنها طفره می‌روم.
۳۸.	روابط صمیمی با دوستانم برای هر دو طرفمان اهمیت دارد.
۳۹.	حتی در موقعیت‌های دشوار، معمولا برای ادامه کار انگیزه دارم.
۴۰.	نمی‌توانم خودم را اینطور که هستم بپذیرم.
۴۱.	دیگران به من می‌گویند هنگام بحث، آرام‌تر صحبت کنم.
۴۲.	به آسانی با شرایط جدید سازگار می‌شوم.
۴۳.	به کودک گمشده کمک می‌کنم، حتی اگر همان موقع جای دیگری کار داشته باشم.
۴۴.	به اتفاقی که برای دیگران می‌افتد توجه دارم.
۴۵.	نه گفتن برایم مشکل است.
۴۶.	هنگام تلاش برای حل یک مشکل، راه‌حل‌های ممکن را در نظر می‌آورم، سپس بهترین را انتخاب می‌کنم.
۴۷.	از زندگی‌ام راضی‌ام.
۴۸.	تصمیم‌گیری برایم مشکل است.
۴۹.	می‌دانم در شرایط دشوار، چگونه آرامشم را حفظ کنم.
۵۰.	هیچ چیز در من علاقه ایجاد نمی‌کند.
۵۱.	از احساسی که دارم آگاهم.
۵۲.	در تصورات و خیال پردازی‌هایم غرق می‌شوم.
۵۳.	با دیگران رابطه خوبی دارم.
۵۴.	معمولا انتظار دارم مشکلات به خوبی ختم شوند، هر چند گاهی چنین نمی‌شود.
۵۵.	از اندام و ظاهر خود راضی هستم.
۵۶.	کم صبر هستم.
۵۷.	می‌توانم عادات قبلی‌ام را تغییر دهم.
۵۸.	اگر لازم باشد با زیر پا گذاشتن قانون از موقعیتی فرار کنم، اینکار را انجام می‌دهم.
۵۹.	نسبت به احساسات دیگران حساس هستم.
۶۰.	می‌توانم به راحتی افکارم را به دیگران بگویم.
۶۱.	هنگام حل شدن، به سختی می‌توانم در مورد انتخاب بهترین راه حل تصمیم‌گیری کنم.
۶۲.	اهل شوخی هستم.
۶۳.	در انجام کارها و امور مختلف به دیگران وابسته‌ام.
۶۴.	روپارویی با مسائل ناخوشایند برایم مشکل است.
۶۵.	حتی الامکان کارهایی را به عهده می‌گیرم که برایم لذت‌بخش‌اند.
۶۶.	حتی هنگام آشفتگی، از آنچه در من اتفاق می‌افتد آگاهم.
۶۷.	تمایل به مبالغه‌گویی دارم.
۶۸.	به نظر دیگران من فردی اجتماعی هستم.
۶۹.	به توانایی‌ام برای مقابله با دشوارترین مسائل اطمینان دارم.
۷۰.	از شیوه نگرش و فکرم راضی هستم.
۷۱.	بدجوری خشمگین می‌شوم.

۷۲. معمولا تغییر ایجاد کردن در زندگی روزانه برایم سخت است.
۷۳. قادر هستم احترام به دیگران را حفظ کنم.
۷۴. دیدن رنج دیگران برایم سخت است.
۷۵. به نظر دیگران من نمی‌توانم احساسات و افکارم را بروز دهم.
۷۶. هنگام روبه‌رو شدن با شرایط دشوار، سعی می‌کنم در مورد راه‌حل‌های ممکن فکر کنم.
۷۷. افسرده هستم.
۷۸. فکر می‌کنم به دیگران بیشتر احتیاج دارم، تا دیگران به من.
۷۹. مضطرب هستم.
۸۰. در مورد آنچه می‌خواهم در زندگی انجام دهم فکر مشخص و خوبی ندارم.
۸۱. به سختی می‌توانم از امور برداشت صحیحی داشته‌باشم.
۸۲. به سختی می‌توانم احساساتم را بیان کنم.
۸۳. با دوستانم رابطه صمیمی برقرار می‌کنم.
۸۴. قبل از شروع کارهای جدید، معمولا احساس می‌کنم شکست خواهم خورد.
۸۵. هنگام بررسی نقاط ضعف و قوت، باز هم احساس خوبی در مورد خودم دارم.
۸۶. هنگام عصبانیت زود از کوره در می‌روم.
۸۷. اگر مجبور به ترک وطنم باشم، سازگاری برایم دشوار خواهد بود.
۸۸. به نظر من پایبندی یک شهروند به قانون مهم است.
۸۹. از جریحه‌دار کردن احساسات دیگران خودداری می‌کنم.
۹۰. مشکل می‌توانم از حق خودم دفاع کنم.

## پرسشنامه هوش معنوی کینگ (SISRI)

هدف: سنجش میزان هوش معنوی از ابعاد مختلف (تفکر وجودی انتقادی، تولید معنای شخصی، بسط حالت هشیاری، آگاهی متعالی)

کاملاً درست	بسیار درست	تا حدودی درست	نادرست	کاملاً نادرست	عبارات
					۱- اغلب درباره ماهیت هستی، سؤال و تفکر می کنم.
					۲- من جنبه هایی از وجود خودم را که فراتر از جسم مادی ام است را می شناسم.
					۳- من زمانی را برای تفکر درباره اهداف و دلایل زندگی صرف می کنم.
					۴- من قادرم در حالت های بالاتر از هشیاری یا آگاهی وارد شوم (مثل خلسه و یا حالت های روحانی).
					۵- من قادرم درباره آنچه بعد از مرگ اتفاق خواهد افتاد عمیقاً فکر کنم.
					۶- برای من مشکل است که چیزهایی به غیر از اجسام و مواد را حس کنم.
					۷- توانایی من در دریافتن معنا و هدف زندگی به من در سازگاری با موقعیت های استرس آمیز کمک می کند.
					۸- من می توانم زمانی که در حالت های بالای هشیاری یا آگاهی هستم را کنترل کنم.
					۹- من دارای تئوری هایی (نظریه هایی) درباره چیزهایی مثل زندگی، مرگ و هستی هستم.
					۱۰- من از رابطه عمیق تر میان خود و دیگران آگاهم.
					۱۱- من قادرم یک هدف یا دلیل برای زندگی ام تعریف کنم.
					۱۲- من قادرم آزادانه بین سطوح هشیاری یا آگاهی حرکت کنم.
					۱۳- من به طور فراوان درباره معنای رویدادهای زندگی ام تفکر میکنم.
					۱۴- من خودم را به وسیله چیزهای عمیق تر از جسم مادی ام تعریف می کنم.
					۱۵- من وقتی یک شکست را تجربه می کنم قادرم برای آن معنایی بیابم.
					۱۶- من اغلب اعمال و انتخاب هایم را زمانی که در حالت های بالاتر از هشیاری هستم واضح تر درک می کنم.
					۱۷- من اغلب درباره بودن بشر و هدف جهان فکر می کنم.
					۱۸- من از جنبه های غیر مادی زندگی ام آگاهی بالایی دارم.
					۱۹- من قادرم تصمیماتی بر طبق اهدافم در زندگی اتخاذ کنم.
					۲۰- من خصوصیتی را در افراد شناسایی میکنم که با معناتر از بدن، شخصیت و یا هیجان های آنهاست (مثل فطرت پاک و یا توانایی های خاص).
					۲۱- من به طور عمیق در باره اینکه نیروهایی بزرگتر وجود دارند یا نه فکر می کنم (مثل خدا، الهه ها، غیب گو یا موجودات دارای انرژی زیاد و...).
					۲۲- شناختن جنبه های مختلف در زندگی به من کمک می کند که احساس مرکزیت کنم.
					۲۳- من برای تجارب روزانه قادرم معنا و هدف پیدا کنم.
					۲۴- من تکنیک هایی را یاد گرفته ام (مذهبی یا غیر مذهبی) که به حالت های بالاتر از هشیاری وارد شوم.

### مقیاس نگرش به روابط فرا زناشویی

هدف از این مقیاس، به دست آوردن درک بهتری از افکار و احساسات افراد در مورد مسائل مرتبط با عهدشکنی زناشویی است. پاسخ صحیح یا غلطی برای هیچ کدام از این عبارات وجود ندارد؛ ما علاقمند به دریافت عقاید و نظرات صادقانه شما هستیم. لطفاً با دقت، هر کدام از عبارات را خوانده و با استفاده از مقیاس زیر به آن پاسخ دهید:

۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
کاملاً موافق	موافق	تا حدی موافق	نظری ندارم	تا حدی مخالف	مخالف	کاملاً مخالف

- \_\_\_\_\_ ۱- عهدشکنی زناشویی هرگز به کسی آسیب نمی‌رساند.
- \_\_\_\_\_ ۲- خیانت در روابط زناشویی، یکی از عوامل زمینه ساز طلاق (جدایی) است.
- \_\_\_\_\_ ۳- تلافی خیانت زناشویی با خیانت زناشویی، عملی قابل قبول است.
- \_\_\_\_\_ ۴- خیانت در روابط زناشویی امری طبیعی است.
- \_\_\_\_\_ ۵- رفتارهای اینترنتی آنلاین (مثل، چت روم‌ها و سایت‌های غیر اخلاقی)، خیانت زناشویی محسوب می‌شود.
- \_\_\_\_\_ ۶- خیانت زناشویی در تمام موارد، صرف نظر از شرایط آن، از نظر اخلاقی غیرقابل قبول است.
- \_\_\_\_\_ ۷- خیانت زناشویی در یک رابطه، شرم‌آورترین کاری است که یک فرد می‌تواند انجام دهد.
- \_\_\_\_\_ ۸- خیانت زناشویی، در افراد متاهل، تحت هیچ شرایطی قابل قبول نیست.
- \_\_\_\_\_ ۹- در صورتی که شریک زندگی من رابطه نامشروع داشته باشد، تا مادامی که در مورد آن اطلاعی نداشته باشم برای من اهمیتی ندارد.
- \_\_\_\_\_ ۱۰- داشتن رابطه نامشروع توسط من عملی قابل قبول به شمار می‌رود، اما انجام همین عمل توسط شریک زندگی‌ام برای من غیر قابل قبول است.
- \_\_\_\_\_ ۱۱- در صورتی که می‌دانستم شریک زندگی‌ام از رابطه نامشروع مطلع نمی‌شود، چنین رابطه‌ای برقرار می‌کردم.
- \_\_\_\_\_ ۱۲- در صورتی که می‌دانستم شریک زندگی‌ام مرتکب خیانت زناشویی شده است، او را با این مساله رو دررو می‌کردم (به او می‌فهماندم که متوجه موضوع شده‌ام).